

«ТРИ КИТИ», ЯКІ ДАЛИ СТАРТ

Цього тижня медійники обласних та районних видань змогли особисто побачити, чим власне живуть перші в області об'єднані територіальні громади. Прес-тур у Білозірську, Мокрокалігирську та Єрківську ОТГ для них організували Департамент регіонального розвитку облдержадміністрації та інформаційні партнери Реформи №1, як її називають у країні – представники Черкаського Офісу реформ, проекту «Київський діалог» та Інституту «Республіка». Оскільки у липні ми вже розповідали читачам «Сільських обрив'я» про проведену роботу у Білозірській та Мокрокалігирській громадах, то нас у цій поїздки в першу чергу цікавило, а що там змінилося за цей час. А от Єрківська громада стала для журналістів районної газети відкриттям. Тож далі про «три кити», які дали старт децентралізаційним процесам в області.

БІЛОЗІРСЬКА ОТГ ТЕПЕР АГІТУЄ СУСІДІВ ПРИЄДНУВАТИСЯ ДО ЇХНЬОЇ ГРОМАДИ

Кажуть, хто перший устав, того і тапки. У випадку Білозір'я – хто перший зорієнтувався, тому і преференції на розбудову. А хто заважав іншим це зробити?

– Аби не прокинутися одного дня і зрозуміти, що

адміністративна реформа вже відбулася і тебе женили, з ким ти не хотів одружуватися, як це було у Польщі, ми вирішили діяти, – знову пояснює свої перші кроки сільський голова Володимир Міщук.

За вісім місяців ноу-хау

роботи вони долали законодавчі труднощі, здобували перші перемоги, набивали гулі, зрозуміли переваги, рахували більші прибутки, реалізували інфраструктурні проекти, їздили переймати досвід у Полтавську, Івано-Франківську, Київську,

Закарпатську області, а ще в польській гміні, прийняли майже два десятки делегацій із сусідніх районів та областей у себе, а тепер упевнено кажуть іншим, що децентралізаційних процесів не варто боятися, бо не такий страшний чорт, як його малюють.

Ярослав Березань, заступник голови обласної державної адміністрації

Що вималювала перша в Черкаському районі об'єднана громада?

2015 РІК

8 мільйонів гривень (це власні надходження)

2016 РІК

БЮДЖЕТ ГРОМАДИ

37 мільйонів гривень (з них власних надходжень 10 мільйонів – це 6 млн грн ПДФО, 2 млн грн податку на землю, 1 млн грн єдиного податку, 1 млн грн – інші податки). Решту дала держава у вигляді 7,3 млн грн. інфраструктурних коштів, 5 млн грн медичної, 2,6 млн грн – освітньої субвенції, ще два мільйони – це дотація вирівнювання. Ще громада нарахувала в себе два мільйони прихованих податків і тепер розробляє механізм їх залучення в місцевий бюджет.

НАВЧАЛЬНІ ЗАКЛАДИ

Білозірська ЗОШ I-III ступенів;
Білозірські
ЗОШ I-II ступенів №1, №2;
Ірдинська ЗОШ I-III ступенів

Білозірська ЗОШ I-III ступенів, що стала опорною школою. Тепер тут є кабінети фізики, хімії, біології, географії та інші, з новітньою матеріально-технічною базою, лабораторіями, навчальними майстернями, а найближчим часом комп'ютерним і мультимедійним обладнанням. Окрім державних грошей, громада ще дала більше 100 тисяч із місцевого бюджету на розвиток інфраструктури школи. Її філіали – Ірдинська ЗОШ I-III ст., учні 9-11 класів якої доїздитимуть на заняття окремих дисциплін у Білозірську ЗОШ I-III ступенів. Білозірська ЗОШ I-II ступенів та Білозірська ЗОШ I ст., на базі вивільненого приміщення якої наразі облаштовують три сучасні квартири для молодих лікарів та дві квартири для дітей, позбавлених батьківського піклування.

Що отримала Ірдинь від об'єднання?

Цьогоріч бюджет громади склав три мільйони, хоча з інфраструктурних коштів мав становити лише 700 тисяч гривень. Із них два – на утримання Ірдинської ЗОШ I-III ступенів та дитячого садка, 500 тисяч на будівництво очисних споруд. У школі та амбулаторії загальної практики сімейної медицини замінили вікна та двері на енергозберігаючі.

Вже цьогоріч діти в школі та дитячому садку отримали харчування, вартість якого на 30% вища районного показника.

У 2017 році в селищі заплановано:

✓ капітальний ремонт ДНЗ «Білочка» та реконструкцію приміщення дошкільної установи, яке не використовується;

✓ капітальний ремонт будинку культури (цьогогоріч там за рахунок зекономлених на системі «Прозоро» коштів – замінюють вікна);

Вчитель біології Білозірської ЗОШ I-III ст. Людмила Невгод демонструє журналістам наочність для роботи на уроках природознавства

✓ капітальний ремонт по вулиці Шевченка;

✓ заміна старих твердопаливних котлів на нові в Ірдинській ЗОШ I-III ст.

– Можливо, в когось складається думка, що в Білозір'ї все просто й легко відбувалося, то розчарую, бо ви помиляєтеся. У нас теж є багато незадоволених людей, і є свої мітингувальники. Біда в тому, що всі хочуть все і відразу, але ж немовля, яке щойно народилося, не говорить одразу «мамо» чи «тату». Потрібен час і терпіння. Сьогодні я бачу, що оптимальний варіант потужної громади – це населення 15-18 тисяч. Тому

нещодавно я виступив на сесії сільської ради з ініціативою приєднати до нас сусідні села. Ми направили всім пропозиції. Наразі ведемо перемовини зі Степанками та Дубіївкою. Для інших хочу сказати, що настав час відійти від часів КПРС та примусово-вказівних догм і розпочати реально оцінювати картину майбутнього своєї громади. Не кивайте на район, область чи Київ, а вчіться брати на себе відповідальність. Я знаю, коли голова захоче – він правильно донесе інформацію до людей, а якщо ні, то шукатиме причини. Беріть ініціативу в свої руки, аби не кусати потім лікті, – радить керівник громади.

Директор Білозірської ЗОШ I-III ст. Світлана Петренко розповідає журналістам про оновлення навчальних класів

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В ОБЛАСТІ

МОКРОКАЛИГІРСЬКА ОТГ: ЧОТИРИ ЗАТВЕРДЖЕНІ ПРОЕКТИ І ШКІЛЬНИЙ АВТОБУС

Сільський голова Мокрокалігирської ОТГ Вікторія Пипа спілкується із журналістами

Нарешті маємо першу перемогу, – перша фраза Вікторії Пипи, голови об'єднаної громади Катеринопільського району при зустрічі. Восстанне бачилися півтора місяці тому. – Буквально вчора урочисто отримали на громаду шкільний автобус, який придбали на умовах співфінансування з обласним бюджетом.

Це ще не все. Наріжний камінь завертав Мінрегіонбуд, теж втілюються. Що правда, поки чотири з семи.

Керівники громади зізнаються, що причина цьому – кадровий голод.

– Досить складно працювати без кваліфікованих спеціалістів. Виховуємо своїх або заманоємо житлом. Приміром, для молодого родини лікарів придбали житло в Мокрій Калігирці, забили про це в усі дзвони, але поки охочих працювати у селі не знайшли, – розповідає керівниця.

4,6 мільйона, виділених із держави на реалізацію інфраструктурних проектів, уже освоєні. На них трохи змонтували дитячі садки та школи, зробили освітлення у селі Ярошівка, та відремонтували 700 метрів дороги біля сільської ради в Мокрій Калігирці. Ще Мінрегіонбуд затвердив проект на ремонт вулиці Ватутіна у Єлизаветці та капремонт Центру надання адмінпослуг. І гроші закінчилися. Проте вже є проекти на 2017 рік. Зокрема, змонтувати амбулаторію, сільський спортзал для занять спортом молоді, а ще два водогони.

А ще є мрії у керівника громади.

– Я хочу зробити парк європей-

ського взірця в центрі Мокрої Калігирки, який має статус пам'ятки архітектури, залучивши на це міжнародні кошти. Так це робили у Польщі. Власне, чому не спробувати і нам, – ділиться планами Вікторія Пипа. – А ще хочу збудувати для громади завод із виготовлення пілетів. У нас чимало органічних відходів, які спалюють на присадибних ділянках – кукурудзиння, соняшничиння, солома, відходи з ріпака. Все це можна спресувати й отримати біопаливо. І ми такий завод збудуємо. Я впевнена.

Цьогоріч бюджет Мокрокалігирської об'єднаної громади склав 30 мільйонів гривень. Із них власних 10 мільйонів, тоді як у минулому році було лише 3,6. Решта – субвенція з держави. Сьогодні батьки не складаються на ремонті класних кімнат чи дитячих садків. На це є гроші в бюджеті об'єднаної громади.

ЄРКІВСЬКА ОТГ: УСІ ДІТИ В ШКОЛІ ХАРЧУЮТЬСЯ БЕЗКОШТОВНО

Сільський голова Єрківської ОТГ Леонід Польовий розповідає, з чого починалося об'єднання у їхній громаді

Цьогоріч громада порохувала свої прибутки в казні і вирішила, що всі діти у школі мають харчуватися безкоштовно. Відтак із 1 вересня 2016 року 450 учнів Єрківської ЗОШ І-ІІІ ст. ім. В.М. Чорновола харчуються за рахунок місцевого бюджету.

Про цю громаду розкажемо більше, бо були тут уперше. Вона об'єднала три населені пункти: селище Єрки та два села – Радчиха і Залізничка. Проживає тут майже 5,6 тисячі населення. Громада утримує, окрім школи, ще три дитячі садки, дитячу музичну школу, будинок дитячої творчості, два будинки культури, бібліотеку та місцеву пожежну охорону. Все це дісталось громаді у спадок після об'єднання.

– У нас промисловий район, – розповідає сільський голова Леонід Польовий. – Тут функціонують ТОВ «Катеринопільський агропродукт», ПАТ «Ватутінський комбінат вогнетривів», ПАТ «Ватутінський м'ясокомбінат», ТОВ «ВП «Вторметал», ТОВ «Катеринопільський елеватор», ТОВ «Дніпроінвест-Ч», філія «Єрківський спецкар'єр» та інші. З одного боку, це робочі місця та надходження в бюджет, з другого – страждає екологія, а з третього

– ми. Адже ми єдині з об'єднаних громад області маємо реверсну дотацію, бо надходження на одного жителя перевищують встановлене для бюджетів громад значення. Тобто майже мільйон гривень ми перераховуємо державі.

І це ще не все. Оскільки Єрки – це селище міського типу, то й субвенція на одного учня з державного бюджету надходить менша, порівняно з іншими об'єднаними громадами Черкаської області. Найменше тут отримали й інфраструктурної субвенції – трохи більше 1,3 мільйона гривень. Однак тут майже в чотири рази зросли власні надходження громади – до 11,7 мільйона гривень із 3,6. Загалом бюджет громади склав 37 мільйонів з усіма субвенціями.

– Ми дозволили собі вкласти цьогоріч майже 844 тисячі гривень на ремонтні роботи у загальноосвітній школі та понад 346 тисяч на ремонт та матеріально-

технічне забезпечення трьох дошкільних навчальних закладів, – розповідає керівник громади. – Окрім того, в Єрківську амбулаторію загальної практики сімейної медицини ми придбали сучасну стоматологічну установку та кардіограф.

Після об'єднання громади відбулися і вибори старости в с. Радчиха. Всі послуги люди отримують на місцях. Хоча це єдина поки громада в області, де староста не має своєї печатки. Тут, розповідають, документообіг відбувається через мережу Інтернет. Виконавчий комітет налічує 14 відділів, де працюють 23 спеціалісти. До речі, це найменший штат, порівняно з іншими

об'єднаними громадами області.

– Я згадую дні перемовин із людьми щодо об'єднання. Центральна площа в селищі нагадувала щовечора полум'я. Тут клекотіло «всенародне віче», де доводилося вислуховувати кожного. Слухати і доводити необхідність реформ. Я думаю, більшість із тих, хто виступав проти, наразі змінила свою думку, бо без проблем отримує всі послуги, – переконаний сільський голова.

Наталія УСЕНКО. Фото автора
Стаття написана на основі досвіду, здобутого на проекті «Інституційна підтримка – активізація місцевих медіа в місії інформування про реформу децентралізації в Україні»

Сергій Степанюк, заступник голови районної ради, депутат районної ради

✓ Держава зараз виконує всі зобов'язання перед об'єднаними територіальними громадами. І процес реформ незворотний. Потрібно вже просто усвідомити це. На сьогодні наше бачення спроможних громад у районі, крім уже сформованої, – це Мошнівська, Червонослобідська (включно з Вергунами) та Руськополянська (включно зі Свидівком). Це не догма, а варіант об'єднання, враховуючи економічні показники. На жаль, нині сільські ради нічого реального не запропонували. А часу уже майже немає. Аби увійти як повноцінна територіальна громада в наступний рік – підготовчу роботу потрібно закінчити до 15 вересня. Сьогодні цей процес треба форсувати – чи приєднуватися до Білозір'я, чи свою пропонувати модель, але не чекати, бо об'єднаний процес не завершується на рішеннях громади. Далі – оформлення документів. І варто усвідомити, що варіант об'єднання двох невеличких населених пунктів не пройде. Це повинні бути самодостатні, потужні громади з власним фінансовим забезпеченням. Бо держава дає частину суми, а далі громади мають вишукувати податки у себе. А значить, у цих селах мають бути потужні сільськогосподарські, промислові підприємства, а ще кадри, які писатимуть проекти, вишукуватимуть гранти і т.д. Сьогодні просто потрібно відкинути особисті амбіції, знайти команду однодумців – і працювати.